

گزارش روزا اتونباووا، نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان به شورای امنیت سازمان ملل متحد

نیویارک، ۲۰ دسامبر ۲۰۲۲

(طوریکه ارائه شد)

خانم رئیس!

من در سه ماه نخست این سمت به عنوان نماینده خاص سرمنشی ملل متحد تا حد امکان از بخش های مختلف افغانستان بازدید نموده‌ام. آنچه که مرا بیشتر از همه تحت تأثیر قرار داد بیچارگی بسیاری از افغان ها بود که در فقر شدید و عدم اطمینان نسبت به آینده زندگی می کنند. در جریان بازدیدیم از سراسر کشور، بسیاری به من گفتند که آنها تنها زندگی می کنند. همکارم مارتین گریفیس جزئیاتی را در مورد وضعیت بشری ارائه خواهد کرد. افغانستان فراتر از نیازمندی های عاجل یک کشور است که تا هنوز هم از اثر چندین دهه جنگ آسیب دیده است.

طالبان عمدتاً کنترل کشور را در دست دارند، اما به طور رضایت بخش قادر به مقابله با گروه های تروریستی که در داخل افغانستان فعالیت می نمایند نیستند. ما به طور مشخص شدیداً نگران فعالیت های اخیر شاخه های خراسان داعش و حملات بالای سفارت های فدراتیف روسیه و پاکستان و همچنان حمله بالای هوتلی که در آن تعداد زیادی از اتباع کشور چین اقامت داشتند، می باشیم. میزان تلفات ملکی ناشی از این حمله قابل توجه بود. با این حال، احساس عدم امنیت و آزادی گشت و گذار برای مردم کماکان وجود دارد. از جانب دیگر، ما شدیداً نگران ادامه ی تبادل آتش اخیر میان افغانستان و پاکستان هستیم. ما از همه تلاش ها برای کاهش تنش ها استقبال می کنیم.

هیچگونه مخالفت سیاسی قابل توجهی با طالبان در داخل افغانستان وجود ندارد. هرچند سیاستمداران دوره ی جمهوری که در تبعید به سر می برند، از جمله منتقدان سرسخت هستند، اما پراکنده اند و اظهارات شان تأثیر چندانی بالای مردم در داخل افغانستان ندارد. طالبان ضرورت به هرگونه گفتگو های بین الافغانی را رد کرده و ادعا می کنند که حکومت آنها از نمایندگی کافی برخوردار است. همانطوریکه در نشست ماه اکتوبر هریریا - فارمولا به شما توضیح دادم، یوناما همچنان به تلاش هایش در همه سطوح جهت مشوره و نمایندگی گسترده تر ادامه می دهد. ما همچنان به تعامل با بسیاری از شخصیت های جامعه مدنی و سیاسی غیرطالبان در افغانستان ادامه می دهیم. ما معتقدیم که تنها راه برای آینده افغانستان بیشتر از طریق سیاست کثرت گرا که در آن از همه افغان ها، به ویژه زنان و اقلیت ها نمایندگی صورت گیرد و در تصمیم گیری یک صدای واقعی داشته باشند، امکان پذیر است. واضح است که اکنون وضعیت اینطور نیست. علاوه براین، رسانه ها و جامعه مدنی در حال حاضر از محدودیت های مالی جدی رنج می برند و همچنان صدای آنها از طریق تهدید و ارعاب و گاهی هم به وسیله اقدامات سرکوب گرانه توسط ادارات امنیتی اداره ی حاکم خفه میشود.

با توجه به افزایش پالیسی های اجتماعی سختگیرانه ی طالبان، سرکوب صدای مخالف تأسف بارتر است. ما شاهد فرامین متعدد هستیم که مشخصاً برای زنان زیان بار است. زنان از تاریخ ۹ ماه نومبر بدینسو، از رفتن به اکثریت پارک های عمومی، حمام های عمومی و سالون های ورزشی منع شده اند. فضای اجتماعی آنها هم اکنون به اندازه فضای سیاسی آنها محدود

شده است. ممنوعیت مکاتب ثانوی به این معنی است که تا دو سال آینده هیچ دختری شامل پوهنتون نخواهد شد. این تصمیم در میان افغانها و حتی رهبری طالبان ناپسند است. این تصمیم مورد انتقاد همه جهان اسلام قرار گرفته است. این تصمیم روابط طالبان با جامعه جهانی را تضعیف کرده است. اما این تصمیم به قوت خویش باقی مانده و امروز باعث آسیبی می شود که در آینده طولانی نیز احساس خواهد شد.

به تاریخ ۱۳ نومبر، طالبان اعلام کردند که ملا هبت الله آخندزاده، رهبر طالبان دستور داده است که قضات در صورت موجودیت شرایط لازم اعدام و مجازات جسمانی موسوم به حدود و قصاص را مطابق به قوانین شرعی اجرا نمایند. یوناما شواهدی را ثبت و مستند سازی نموده است که چنین مجازات از زمان به قدرت رسیدن طالبان بدینسو عملی شده است. با آنهم، از زمان صدور دستور رهبر طالبان، تطبیق این گونه مجازات به طور فزاینده‌ای علنی شده است.

انتقادات بین المللی از این مجازات جسمانی به عنوان نقض حقوق بشر از سوی طالبان رد و ضد اسلامی خوانده شده است. ما از طالبان خواسته ایم که قوانین شرعی را مانند بسیاری از کشورهای اسلامی اعمال نمایند و به گونه‌ی تطبیق شود که از وارد کردن درد، منجمله مجازات جسمانی اجتناب شود. به تاریخ ۷ دسمبر، طبق گزارشات، اولین حکم قصاص در ملاء عام در برابر یک قتل که در سال ۲۰۱۷ صورت گرفته بود، عملی شد. در جریان تطبیق این حکم، اعضای ارشد طالبان اشتراک نموده بودند. من چیزی را که به مقامات حاکم تأکید نمودم، اینجا تکرار می نمایم: مجازات اعدام با اصول قانون بین المللی حقوق بشر سازگاری ندارد. ملل متحد از همه کشورهای که این حکم و مجازات جسمانی را اعمال می نمایند انتقاد می کند.

واضح است که میان یوناما و مقامات حاکم اختلاف نظرهای جدی در مورد یک سلسله موضوعات وجود دارد. ما، منعیث ملل متحد، با طالبان در مورد نگرانیهای حقوق بشری و موارد مشخص نقض قانون بین المللی حقوق بشر گفتگو می نمایم. ما در مورد یک سلسله موضوعات مستقیماً [چشم به چشم] با طالبان نمی بینیم، اما تمرکز بر دوام گفتگوها وجود دارد و باید وجود داشته باشد تا آرزوی آینده بهتر برای افغانستان، جایی که همه - اعم از زنان، مردان، دختران و پسران بتوانند زندگی با عزت و مساوی داشته باشند - محقق گردد.

خانم رئیس،

با آنهم، یک سلسله پیشرفت های مثبت، به ویژه در بخش اقتصادی وجود دارد.

سطح فساد در مقایسه با نظام جمهوریت به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته است، علایم نگران کننده از افزایش فساد طی شش ماه گذشته، به خصوص فساد کوچک در سطح محلی وجود دارد. مقامات حاکم از جمع آوری عواید بیشتر در ده ماه نخست سال ۲۰۲۲ علی رغم ۲۰ درصد کاهش اقتصادی، درمقایسه با آنچه که در زمان جمهوریت در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۰ جمع آوری شده بود، خبر داده اند. با این عواید و با کاهش مصارف حکومت، طالبان توانسته اند بودجه عملیاتی خویش را تأمین نمایند و اعلام کرده اند که منابعی برای آغاز بعضی از پروژه های انکشافی در اختیار دارند.

طالبان همچنان توانسته اند ثبات اقتصاد بزرگ را علی رغم فعالیت بسیار پایین اقتصادی حفظ نمایند. پس از وخامت شدید وضعیت اسعار طی یک سال قبل، پول افغانی در کل با ثبات باقی ماند. صادرات در سال جاری به سطح تاریخی ۱.۷ میلیارد دلار در مقایسه با حدود ۷۰۰ میلیون دلار در زمان جمهوریت افزایش یافته است.

مقامات اداره حاکم استراتژی اقتصادی را تطبیق می نماید که روی خودکفایی متمرکز می باشد. آنها بالای سکتور های مانند زراعت، آبیاری، زیربنا، مدیریت منابع آب، معادن و صنایع که اساس رشد اقتصادی را تشکیل می دهند سرمایه گذاری می نمایند. طالبان سکتور خصوصی را به عنوان محرک کلیدی رشد اقتصادی شناسایی نموده اند و تا حدی به نگرانی های فعالین سکتور خصوصی پاسخگو می باشند. یوناما به طور منظم با فعالین سکتور و سازمانهای خصوصی، از جمله اطاق تجارت زنان در تماس بوده است. مانع اصلی سرمایه گذاری بیشتر هزینه بلند انتقالات پولی بین المللی است.

در حالیکه مدیریت اقتصادی طالبان مؤثرتر از حد انتظار بوده است، باید متذکر شد که مراجع تمویل کننده بین المللی به تغذیه بیشتر از نصف جمعیت ادامه می دهد. پول نقد که برای پرداخت ارائه کمک های بشردوستانه نیاز است، بطور غیرمستقیم نقدینگی را به اقتصاد تزریق می نماید. بدون این کمکها، تصویر وضعیت در افغانستان می تواند بسیار بدتر باشد.

در نهایت، شواهدی وجود دارد که نشان می دهد طالبان ممنوعیت کشت تریاک و سایر مواد مخدر را که در ماه اپریل اعلان شد با تخریب مزارع که قبل از اعلان ممنوعیت و بعد از آن کشت گردیده بودند تطبیق می نمایند. ما قادر نخواهیم بود تا تطبیق واقعی این ممنوعیت را تا اوایل سال آینده تأیید نماییم، اما داشتن اراده در قبال این مسئله قابل ستایش است. با آنهم، این ممنوعیت تأثیر منفی بالای عواید دهاقین انفرادی بجا خواهد گذاشت، زیرا برنامه های بدیل معیشت کمتر به اجرا گذاشته شده اند.

خانم رئیس،

در صورتیکه به نگرانی های واقعی افغان ها رسیدگی صورت نگیرد، این انکشافات نسبتاً مثبت اقتصادی ممکن است پایدار باقی نماند. از تاریخ ۱۱ اکتوبر الی ۸ نومبر، یوناما جلسات شرکای همکار را در ۱۲ ولایت که برای حصول اطمینان از نمایندگی تمام جوامع افغانستان و سکتور ها انتخاب شده بودند، راه اندازی نمود. ما با تعداد ۵۱۹ اشتراک کننده، به شمول ۱۸۹ زن و ۸۳ تن از نمایندگان مقامات حاکم گفتگو نمودیم. نگرانی هایی که از سوی مردم مطرح شد شامل ممنوعیت تعلیم دختران، کمبود مراکز صحتی، مشکلات روانی مردم، فقر و عدم مصئونیت اقتصادی، تبعیض علیه اقلیت های مذهبی بود. طالبان به این موضوعات رسیدگی نموده اند و در بسیاری موارد تصامیم آنها این وضعیت را بدتر کرده است.

اما در جریان مباحث شرکای همکار، افغان ها نیر از رویکرد جامعه جهانی ناامید اند. آنها تمایل شانرا برای پروژه هایی که درازمدت تر اند و شامل پول در برابر کار اند و بیشتر مشارکتی و مشورتی و همچنان بیشتر انکشاف محور است، ابراز کردند. با آنهم، در شرایط موجود، مراجع تمویل کننده به طور فزاینده ای تمایلی فراتر از ارائه کمک های بشردوستانه ندارند. تا زمانیکه دختران از مکتب محروم باقی بمانند و مقامات حاکم به نادیده گرفتن سایر نگرانی های مطرح شده از سوی جامعه

جهانی ادامه دهند، ما در یک بن بست باقی می مانیم. در یوناما، ما در حال انجام یک بازنگری داخلی جهت ارزیابی آنچه در راستای تطبیق مأموریت ما مؤثر نبوده است، هستیم. این ارزیابی پیشنهاداتی را در مورد مأموریت آینده ما به همراه خواهد داشت. اما ما بطور کلی معتقدیم که تعامل با مقامات حاکم باید به نوعی ادامه یابد. همانطوریکه که دیروز خود شما از کارکنان انابش بردوستانه شنیدید، افغانها خواستار مشارکت دوامدار جامعه جهانی هستند و معتقد اند که فقط از طریق تعامل بیشتر با مقامات حاکم تغییرات مثبت بمیان آمده میتواند.

تمرکز یوناما باید روی مردم افغانستان باقی بماند، به آنها کمک های بشردوستانه حفظ حیات ارائه گردد، به خواسته های آنها برای حقوق و آزادی های اساسی صدایی داده شود، و با حضور ما – امیدی داده شود که افغانستان از جامعه بین المللی منزوی نخواهد شد. ما به این اهداف و تلاش برای حفظ فضای تعامل مثبت با طالبان متعهد هستیم. اما ما باید این کار را با احساس واقعی گرایی، حوصله مندی و درک درست از انکشاف وضعیت انجام دهیم. مثل همیشه، ما منتظر حمایت و راهنمایی این شورا هستیم.

تشکر